1. Багадирова С. К. Организация психологического сопровождения в спорте (на примере команды дзюдоистов) / С.К. Багадирова / Теоретические и прикладные проблемы психологи личности : материалы VIII Всерос. науч.- практ. конф . Пенза , 2010 . С. – 105-107 .

2.Горская Г.Б. Психологическое обеспечение многолетней подготовки спортсменов / Г.Б. Горская. – Краснодар, 1995. – 182 с.

3. Григолова А.В. Методологические вопросы системного подхода в психологическом обеспечении высококвалифицированных спортсменов / А.В. Григолова. – М., 1986. – С. 10–11.

4. Колосов А.Б. Структура та зміст психологічного супроводу спортсменів збірної команди України на заключному етапі підготовки до Олімпійських ігор // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. – 2008. – №14. – С. 60-68.

5. Сопов В.Ф. Модель системной организации психологического обеспечения подготовки спортсменов / В.Ф. Сопов // Психологическое обеспечение подготовки спортсменов. – Л., 1987. – С. 5–14.

6. Anshel, M. (1990). Sport psychology: From theory to practice. Scottsdale, AZ: Gorsuch Scarisbrick.

7. Applying sport psychology: four perspectives / ed. J. Taylor, G. S. Wilson. – Champaign : Human Kinetics, 2005. – X, 310 p.

8. Burton, D. Sport psychology for coaches / D. Burton, T. D. Raedeke. – Champaig: Human Kinetics, 2009. – 292 p.

Дручик В.Д.
Приватний вищий навчальний заклад «Академія рекреаційних технологій і права»

ПЕДАГОГІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ СФОРМОВАНОСТІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

У статті охарактеризовано критерії (мотиваційний, когнітивний, процесуальний та особистісний), показники (позитивна мотивація до професійної діяльності у старшій школі, пізнавальний інтерес до здоров'язбережувальних підходів у освіті, ціннісне ставлення до зміцнення та збереження здоров'я старшокласників; професійно орієнтовані знання студента про здоров'язбережувальні технології у старшій школі; професійно орієнтовні вміння та навички студента до використання здоров'язбережувальних технологій у старшій школі; фізична підготовленість студента та його комунікативні здібності, необхідні для використання здоров'язбережувальних технологій у старшій школі) та рівні (творчий, достатній, репродуктивний) сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Ключові слова: *педагогічне оцінювання, сформованість готовності, майбутні вчителі фізичної культури, здоров'язбережувальні технології, старша школа.*

Дручик В.Д. Педагогическое оценивание сформированности готовности будущих учителей физической культуры к внедрению здоровьесберегательных технологий в старшей школе. *В статье охарактеризованы критерии (мотивационный, когнитивный, процессуальный и личностный), показатели (позитивная мотивация к профессиональной деятельности в старшей школе, познавательный интерес к здоровьесберегательным подходам в образовании, ценностное отношение к укреплению и сохранению здоровья старшеклассников; профессионально ориентированные знания студента о здоровьесберегательных технологиях в старшей школе; профессионально ориентировочные умения и навыки студента к использованию здоровьесберегательных технологий в старшей школе; физическая подготовленность студента и его коммуникативные способности, необходимые для использования здоровьесберегательных технологий в старшей школе) и уровни (творческий, достаточный, репродуктивный) сформированности готовности будущих учителей физической культуры к внедрению здоровьесберегательных технологий в старшей школе.*

Ключевые слова: *педагогическое оценивание, сформированность готовности, будущие учителя физической культуры, здоровьесберегательные технологии, старшая школа.*

Druchik V.D. Pedagogical evaluation of formed of readiness of future teachers of physical culture to introduction of healthysave technologies at senior school. *In the article criteria (motivational, cognition, judicial and personality), indexes (positive motivation to professional activity at senior school, cognitive interest to healthysave approaches in education, valued attitude toward strengthening and maintenance of health of senior pupils; professionally oriented knowledge of student about healthysave technologies at senior school; professionally reference abilities and skills of student to the use of healthysave technologies at senior school; physical preparedness of student and his communicative capabilities, necessary for the use of healthysave technologies at senior school) and levels (creative, sufficient, genesial) of formed of readiness of future teachers of physical culture, are described to introduction of healthysave technologies at senior school. From positions of present time of feature of healthysave orientation of educational process of preparation of future teachers of physical culture to work at senior school constrained from: by the decision of educational tasks taking into account the state of health of senior pupils; by the observance of parity of education and health of students; by the orientation of educational process on the collaboration of teacher of physical culture and students of senior school; differentiated going near realization of educational process depending on the state of health of senior pupils; using of module approach is for planning of maintenance of educational material; planning of educational technologies on the basis of the system use by accessible facilities of maintenance of health of students of senior school.*

Key words: *pedagogical evaluation formed of readiness, future teachers of physical culture, healthysave technology, senior school.*

Глобальні тенденції різкого зростання ролі людського чинника у розвитку постіндустріальної, інформаційної цивілізації пов'язані з поступовою інтеграцією в єдину світову спільноту пред'являють нові, незрівнянно вищі вимоги до людини як активного і свідомого суб'єкта суспільної практики. У сучасний період зростають і вимоги до якості вищої фізкультурної освіти. З позицій сьогодення особливості здоров'язбережувальної спрямованості освітнього процесу підготовки майбутніх учителів фізичної культури до роботи у старшій школі пов'язані з: вирішенням освітніх завдань з урахуванням стану здоров'я старшокласників; дотриманням паритету освіти і здоров'я учнів; орієнтацією освітнього процесу на співпрацю вчителя фізичної культури і учнів старшої школи; диференційованим підходом до здійснення освітнього процесу в залежності від стану здоров'я старшокласників; використання модульного підходу при проектуванні змісту навчального матеріалу; проектування освітніх технологій на основі системного користування доступними засобами збереження здоров'я учнів старшої школи. Останніми роками активно розвиваються наукові дослідження вітчизняних (В.П. Горащук, М.С. Гончаренко, О.Д. Дубогай, Л.П. Сущенко та ін.), російських (Р.І. Айзман, Г.Л. Апанасенко, Е.Н. Вайнер, Г.К. Зайцев, Е.М. Казін, В.П. Скарбників, М.Г. Колесникова, В.В. Колбанов й ін.) і закордонними (N. Cavill [3], M. Talbot [4] та ін.) вчених, які стосуються проблеми зміцнення та збереження здоров'я молодого покоління. Важлива роль в цьому належить висококваліфікованим учителям фізичної культури, які володіють знаннями про здоров'язбережувальні технології, про засоби і форми підвищення фізичної підготовленості старшокласників.

Формулювання мети дослідження

Визначені аспекти окреслюють *мету статті*, яка полягає у характеристиці педагогічного оцінювання сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Результати дослідження

У педагогічній теорії і практиці широко використовується поняття «готовність до професійно-педагогічної діяльності», яке диференціюється на різні його види: готовність фахівця у галузі фізичної культури і спорту (В.К. Бальсевич і Л.І. Лубишева); готовність студентів до етичного виховання школярів (В.П. Бездухов); готовність педагога до навчання основам здорового способу життя (В.І. Бондин); готовність вчителя до реалізації особистісно орієнтованого підходу у педагогічній діяльності (М.І. Лукъянова). О.Ф. Жуков визначає поняття «здоров'язбережувальна діяльність» як діяльність в цілісному педагогічному процесі освітньої установи, спрямовану на створення оптимальних умов для виховання, розвитку та саморозвитку особистості дитини [1]. Науковець визначає поняття «здоров'язбережувальна професійна діяльність» як сукупність принципів, засобів, методів, прийомів педагогічної роботи вчителів, які, доповнюючи традиційні технології навчання і виховання, наділяють їх ознаками здоров'язбереження [1]. Для підготовки майбутніх учителів фізичної культури важливою є модель валеологізації процесу фізичного виховання у загальноосвітньому навчальному закладі, для реалізації якої В.П. Русанов і Р.А. Грачова запропонували три напрямки діяльності.

1. Формування валеологічної грамотності, яка спрямована на передачу знань і формування умінь і навичок збереження і зміцнення здоров'я на різних навчальних предметах. Базовими в цьому напрямі вважаються уроки фізичної культури і основ здоров'я, на яких учні отримують знання про фізичне, психічне і духовне здоров'я, про будову людського тіла, про взаємодію людини з навколишнім світом, а також освоюють необхідні уміння і навички управління фізичним станом і психікою, отримують навички спілкування, самоконтролю і прогнозування свого стану.

2. Здоров'язбережувальний підхід, під яким мається на увазі системна організація наступних елементів: валеологічно обґрунтований розклад навчальних занять, фізіологічно грамотна побудова і педагогічно раціональна організація уроку фізичної культури, активізація рухової активності школярів, використання активних методів навчання, забезпечення необхідних санітарно-гігієнічних норм у навчальних приміщеннях, створення сприятливої психологічної атмосфери і оптимальне поєднання суб'єктивних і об'єктивних відносин у процесі навчання.

3. Рекреаційна оздоровча робота, що припускає реалізацію практичних заходів щодо збереження і зміцнення здоров'я школярів [2].

До критеріїв сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі віднесено: мотиваційний, когнітивний, процесуальний та особистісний. Показниками *мотиваційного* критерію є позитивна мотивація до професійної діяльності у старшій школі, пізнавальний інтерес до здоров'язбережувальних підходів у освіті, ціннісне ставлення до зміцнення та збереження здоров'я старшокласників. Творчий рівень сформованості готовності за мотиваційним критерієм характеризується наявністю у студента стійкої мотивації до професійної діяльності у старшій школі, пізнавального інтересу до здоров'язбережувальних підходів у освіті, ціннісного ставлення до зміцнення та збереження здоров'я старшокласників. Достатній рівень сформованості готовності за мотиваційним критерієм характеризується наявністю у студента виявленої мотивації до професійної діяльності у старшій школі, пізнавального інтересу до здоров'язбережувальних підходів у освіті, ціннісного ставлення до зміцнення та збереження здоров'я старшокласників. Репродуктивний рівень сформованості готовності за мотиваційним критерієм характеризується наявністю у студента непевно вираженої мотивації до професійної діяльності у старшій школі, пізнавального інтересу до здоров'язбережувальних підходів у освіті, ціннісного ставлення до зміцнення та збереження здоров'я старшокласників.

Показником *когнітивного* критерію є професійно орієнтовані знання студента про здоров'язбережувальні технології у старшій школі. Творчий рівень сформованості готовності за когнітивним критерієм характеризується наявністю у студента ґрунтовних, системних і усвідомлених професійно орієнтовних знань про здоров'язбережувальні технології у старшій школі. Достатній рівень сформованості готовності за когнітивним критерієм характеризується наявністю у студента достатніх професійно орієнтовних знань про здоров'язбережувальні технології у старшій школі. Репродуктивний рівень сформованості когнітивного компонента характеризується наявністю у студента розрізнених професійно орієнтовних знань про здоров'язбережувальні технології у старшій школі.

Показником *процесуального* критерію є професійно орієнтовні вміння та навички студента до використання здоров'язбережувальних технологій у старшій школі. Творчий рівень сформованості готовності за процесуальним критерієм

характеризується наявністю у студента довершених професійно орієнтовних умінь та навичок використання здоров'язбережувальних технологій у старшій школі. Достатній рівень сформованості готовності за процесуальним критерієм характеризується наявністю у студента достатніх професійно орієнтовних умінь та навичок для здійснення професійної діяльності, у процесі якої вони частково використовують здоров'язбережувальні технологій у старшій школі. Репродуктивний рівень сформованості готовності за процесуальним характеризується наявністю у студента задовільних професійно орієнтовних умінь та навичок, відсутністю вмінь використовувати здоров'язбережувальні технології у старшій школі.

Показниками *особистісного* критерію є фізична підготовленість студента та його комунікативні здібності, необхідні для використання здоров'язбережувальних технологій у старшій школі. Творчий рівень сформованості готовності за особистісним критерієм характеризується наявністю у студента досконалої фізичної підготовленості та досконалих комунікативних здібностей, необхідних для використання здоров'язбережувальних технологій у старшій школі. Достатній рівень сформованості готовності за особистісним критерієм характеризується наявністю у студента достатньої фізичної підготовленості та достатніх комунікативних здібностей, необхідних для використання здоров'язбережувальних технологій у старшій школі. Репродуктивний рівень сформованості готовності за особистісним критерієм характеризується наявністю у студента задовільної фізичної підготовленості та задовільних комунікативних здібностей, необхідних для використання здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

Для виявлення стану підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі було проведено анкетування студентів вищих навчальних закладів, у якому брало участь 465 осіб. Респондентами виступили 104 студенти Бердянського державного педагогічного університету, 78 студентів Державного вищого навчального закладу «Запорізький національний університет», 92 студенти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (ВНУ імені Лесі Українки), 122 студенти Луцького інституту розвитку людини «Україна», 69 студентів Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Вважають, що доцільно здійснювати підготовку майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі 71,66% студентів, вважають, що не доцільно здійснювати підготовку 14,85% студентів, важко було відповідати 13,49% студентів. Аналіз відповідей свідчить про те, що значна кількість респондентів переконливо вважає, що у сучасний період доцільно здійснювати підготовку майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі (рис. 1).

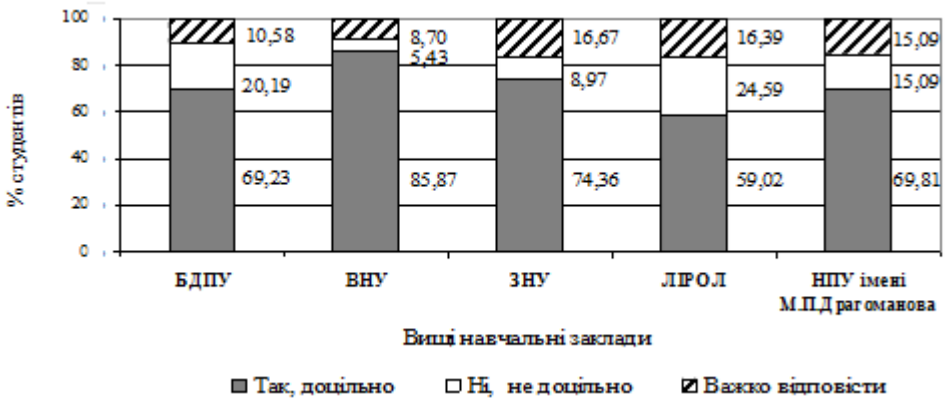

Рис. 1. Розподіл студентів, опитаних про доцільність здійснення підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі (%)

Вважають себе підготовленими до впровадження здоров'язбережувальних технологій у роботу зі старшокласниками 36,25% судентів, так, не вважають 28,11% студентів, важко було відповідати 35,63% студентів. Отже, лише третина респондентів вважають себе підготовленими до впровадження здоров'язбережувальних технологій у роботу зі старшокласниками (рис. 2).

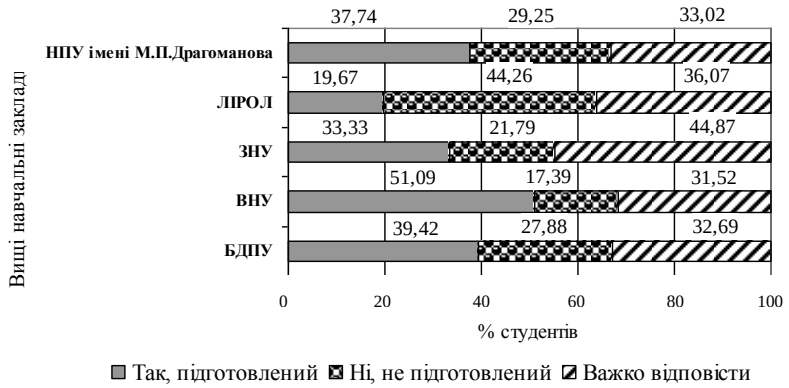

Рис. 2. Розподіл студентів, опитаних про їх підготовленість до впровадження здоров'язбережувальних технологій у роботу зі старшокласниками (%)

Володіють знаннями про методи формування здорового способу життя старшокласників 32,17% студентів, частково володіють цими знаннями 50,15% студентів, не володіють цими знаннями 9,43% студентів, важко було відповідати 8,25%

студентів. Отже, третина володіє знаннями про методи формування здорового способу життя старшокласників.

ВИСНОВКИ. Визначено критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

ПЕРСПЕКТИВИ вбачаємо у виявленні, теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці педагогічних умов підготовки майбутніх учителів фізичної культури до впровадження здоров'язбережувальних технологій у старшій школі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жуков О. Ф. Структура, содержание, методики оценки профессиональной готовности учителя к здоровьесберегающей деятельности [Электронный ресурс] / О. Ф. Жуков. – Режим доступа // http://www.portalus.ru/modules/shkola/rus.

2. Русанов В. П. Валеологизация процесса физического воспитания – основа здоровьесбережения современных школьников [Электронный ресурс] / В. П. Русанов, Р. А. Грачева. – Режим доступа // http://www.vestnik-kafu.info/journal/5/160.

3. Cavill N. Physical activity and health in Europe: evidence for action / eds. N. Cavill, S. Kahlmeier, F. Racioppi. – Copenhagen : WHO Regional Office for Europe, 2006. – 40 p.

4. Talbot M. The case for Physical Education / M. Talbot // World summit on Physical Education. – Berlin, 2001. – P. 39.

Захаріна Є.А.
Класичний приватний університет м. Запоріжжя

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ОЗДОРОВЧОГО ФІТНЕСУ

Розглянуто проблему професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до застосування технологій оздоровчого фітнесу. Наведено аналіз публікацій вчених про різновиди змісту підготовки майбутніх вчителів фізичної культури. На основі аналізу літературних джерел з'ясовані деякі особливості професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Подано розподіл теоретичного та практичного матеріалу на прикладі навчальної дисципліни «Теорія та методика оздоровчого фітнесу». Доведено актуальність і доцільність обраної проблеми дослідження.

Ключові слова: *фітнес, технології, підготовка, майбутній вчителі фізичної культури.*

Захарина Е.А. Профессиональная подготовка будущих учителей физической культуры к применению технологий оздоровительного фитнеса. *Рассмотрена проблема профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры к применению технологий оздоровительного фитнеса. Приведен анализ публикаций ученых о разновидностях содержания подготовки будущих учителей физической культуры. На основе анализа литературных источников выяснены некоторые особенности профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры. Подано распределение теоретического и практического материала на примере учебной дисциплины «Теория и методика оздоровительного фитнеса». Доказана актуальность и целесообразность выбранной проблемы исследования.*

Ключевые слова: *фитнес, технологии, подготовка, будущий учителя физической культуры.*

Zakharyna Ye. A. Professional training of intended teachers of physical education to the applying of recreational fitness technologies. *The article deals with the problem of the professional training for the intended teachers of physical education to the applying of technologies of recreational fitness; this problem does not addressed enough in the educational process of higher educational institutions. The students do not master fitness technologies in the amount and at the level, which are demanded by the modern educational practice. The article contains the analysis of researchers' publications about the kinds of training's content for the intended teachers of physical education. Some features of the professional training for the intended teachers of physical education were disclosed on the ground of the literature sources' analysis. The classification of theoretical and practical material was given through the example of «The theory and methodology of the recreational fitness» discipline. The discipline's tasks are: insight into the course and creation of students' idea about the kinds of dimensions and modern styles of the recreational fitness (basic aerobics, dance aerobics, stretching and callanetics, fitball, step aerobics, pilates, yoga); offering to the intended teachers of physical education the necessary knowledge about the structure of the recreational fitness classes; mastering of necessary skills in the sphere of holding of the recreational fitness' classes; formation of technique of the basic steps performance and their kinds in the recreational fitness. This discipline is aimed at the mastering by students the foundations of theoretical, methodological knowledge and practical skill of the recreational fitness, at the providing of level increase of the pedagogical competence of students; active implementation of innovational tools and methods in the holding of the recreational fitness classes by the intended teachers of physical education and the discipline is playing the backbone part in the process of the students' specific training, it is the connecting link between the theoretical mastering of knowledge during the first years of education and its practical implementation in the actual environment of modern school and it is extending the students' idea about the kinds of the recreational fitness classes. The importance and usefulness of the chosen research problem is proved.*

Key words: *fitness, technologies, training, intended teacher of physical education.*

Постановка проблеми та її зв'язок із важливішими науковими та практичними завданнями. Теперішнє суспільство вимагає від системи вищої педагогічної освіти професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, які володіють фундаментальними знаннями, вміннями та навичками, здатних творчо підходити до вирішення неординарний питань, бути конкурентоспроможними на ринку праці, морально і фізично здорових. Оновлення та переорієнтація змісту фізичного виховання в сучасній загальноосвітній школі зумовлює необхідність вирішення багатьох проблем підготовки